

DOI <https://doi.org/10.32782/3041-1297/2025-1-14>

Г. А. Бойко

Національний університет харчових технологій, м. Київ, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9343-6601> – Г. А. Бойко

anaboyko84@gmail.com

ЦІЛІ І ЗМІСТ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОЇ ЧИТАЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ

Анотація. Сучасне суспільство потребує інженерів, які володіють умінням читати професійні тексти, зокрема посібники з експлуатації обладнання, англійською мовою. Формування англійської професійно орієнтованої читацької компетентності необхідне для майбутніх інженерів. У статті розглянуто цілі та зміст формування професійно орієнтованої читацької компетентності в майбутніх інженерів, які навчаються за програмою Інжиніринг харчових виробництв. Було проаналізовано поняття «професійно орієнтована читацька компетентність». Було конкретизовано цілі формування англійської професійно орієнтованої читацької компетентності: практичну, професійну, освітню, розвивальну й виховну. Зміст формування англійської професійно орієнтованої читацької компетентності конкретизовано на основі аналізу Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти й освітньо-професійної програми спеціальності. Вивчення наукової літератури показало, що зміст навчання визначається у двох аспектах: предметному та процесуальному. Практичний, лінгвістичний, лінгвосоціокультурний і стратегічний компоненти змісту навчання визначено в обох аспектах: предметному та процесуальному. У предметному компоненті змісту визначено теми, а також види читання, яких необхідно навчати майбутніх інженерів: ознайомлювальне, пошукове, переглядове та вивчаюче. Визначено вміння щодо кожного виду читання.

Ключові слова: цілі навчання, зміст навчання, предметний аспект, процесуальний аспект, професійно орієнтована читацька компетентність, майбутні інженери.

H. A. Boiko

National University for Food Technologies, Kyiv, Ukraine

AIMS AND LEARNING CONTENT OF PROFESSIONAL ORIENTED READING COMPETENCE DEVELOPMENT FOR PROSPECTIVE ENGINEERS

Abstract. Modern society needs engineers who are able to read professional texts and maintenance manuals in English. Development of professional oriented reading competence is beneficial for prospective engineers. The article deals with aim and learning content for prospective engineers that study at educational professional program “Engineering for Food Production”. The term “professional oriented reading competence” has been analyzed. The aims of professional oriented reading competence have been outlined: practical, professional, educational, developing. Learning content of development of professional oriented reading competence has been determined by the analysis of Common European Framework of References and Educational Professional Program. The research of scientific literature helped to find out that learning content is realized in two aspects: subject and procedural. Pragmatic, linguistic, lingua social cultural and strategy components of learning content have been determined in both aspects: subject and procedural. In subject aspect of the content, the topics were outlined. The different reading types for development of professional oriented reading competence for prospective engineers have been outlined: skimming, scanning and intensive reading. The skills for every reading type have been proposed.

Key words: aims of learning, learning content, subject aspect, procedural aspect, professional oriented reading competence, prospective engineers.

Нині існує суспільне замовлення на фахівців технічних спеціальностей, які володіють професійно орієнтованою англійською мовою. Зокрема, для інженерів із галузевого машинобудування важливим є вміння читати фахові тексти, описи приладів, інструкції з експлуатації обладнання. Тому завданням технічних закладів вищої освіти є формування у здобувачів професійно орієнтованої читацької компетентності, яка надасть змогу майбутнім інженерам розуміти фахові тексти визначеної складності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема формування професійно орієнтованої читацької компетентності (далі – ПОЧК) перебуває в центрі уваги багатьох дослідників, серед яких Н.Л. Добровольська (майбутні фахівці з інформаційних технологій), Ж.В. Нікіфорчук (майбутні богослови), Ю.В. Британ (майбутні викладачі), Т.І. Горпініч (майбутні фармацевти), Ю.В. Дегтярьова (студенти нелінгвістичних закладів вищої освіти), А.С. Драч (майбутні вчителі іноземної мови), Л.О. Конопленко (майбутні фахівці з інформаційних технологій), І.В. Корейба (майбутні вчителі німецької мови), О.С. Малюга (магістранти ангарних спеціальностей), О.О. Приходько (майбутні інженери). Також науковці зосереджуються на окремих аспектах навчання читання. Так, С.В. Лазаренко вивчає лексико-граматичну компетентність у читанні майбутніми військовими фахівцями з інформаційно-телекомунікаційних технологій у процесі самостійної роботи, С.В. Рубцова досліджує формування англійської лексичної компетентності студентів галузі цивільної інженерії. Але наукових розвідок, присвячених формуванню професійно орієнтованої читацької компетентності майбутніх інженерів, які спеціалізуються на обладнанні харчових виробництв, замало.

Тому **мета** нашого дослідження полягає у визначенні цілей і змісту формування професійно орієнтованої читацької компетентності у здобувачів вищої освіти, які навчаються за спеціальністю 133 Галузеве машинобудування (освітньо-професійна програма Інжиніринг харчових виробництв).

Виклад основного матеріалу. Спочатку визначимо поняття «професійно орієнтована читацька компетентність». У методиці навчання іноземних мов існує низка визначень цього терміна. Так, Н.Л. Добровольська визначає англійську компетентність у читанні майбутніх фахівців у сфері інформаційних технологій як здатність розуміти й аналізувати інформацію професійних текстів і застосовувати у своїй професійній діяльності [4]. І.В. Корейба розглядає термін «професійне

читання» як читання текстів іноземною мовою в інтернеті з метою отримання, переробки та присвоєння інформації для її використання в майбутній фаховій діяльності. Дослідниця наголошує на тому, що професійне читання стосується текстів як фахової, так і загальнокультурної тематики [8, с. 9]. Під читацькою компетентністю майбутнього фахівця А.С. Драч розуміє інтегральний особистісний феномен, який утворюється на базі динамічного поєднання знань, умінь, навичок, цінностей і визначає здатність реалізувати читання як сприйняття, розуміння і застосування письмових текстів різних типів і жанрів [5].

Г.М. Задільська визначає компетентність у читанні як здатність майбутніх фахівців читати автентичні тексти різних жанрів і видів із різним ступенем розуміння [6, с. 87], тобто автор підкреслює володіння здобувачами різними видами читання. Під професійно орієнтованою компетентністю в читанні Ж.В. Нікіфорчук розуміє читання будь-яких професійних текстів іноземними мовами, опанування цього виду мовленнєвої діяльності з метою використання у фаховій діяльності, яка передбачає здатність до пошуку, відбору, розуміння і обробки отриманої інформації для її подальшого використання у професійній діяльності [12, с. 51].

Після окреслення поняття професійно орієнтованої читацької компетентності перейдемо до цілей її формування.

Цілі навчання С.Ю. Ніколаєва визначає як основний складник системи навчання іноземних мов. Вони визначаються потребами суспільства й зумовлюють вибір змісту навчання та його організацію [6]. Дослідниця виокремлює практичну, професійну, освітню, розвивальну та виховну цілі [13, с. 90–99]. Оскільки наше дослідження присвячено формуванню професійно орієнтованої читацької компетентності у здобувачів вищої освіти, погоджуємося з думкою Н.Л. Добровольської, що для майбутніх фахівців основними цілями є практична та професійна [4, с. 74]. Конкретизуємо їх відповідно до предмета нашого дослідження.

Практична мета полягає у формуванні ПОЧК у здобувачів вищої освіти спеціальності 133 Галузеве машинобудування на рівні В2+, який передбачає здатність здобувача до самостійного читання і адаптування стилю, швидкості читання залежно від тексту й мети, із застосуванням, за необхідності, довідкових джерел, уміння швидко переглянути об'ємний складний текст у пошуках потрібних деталей і швидко визначати зміст тексту професійної тематики, відповідність цього тексту фаховим потребам, розуміти інструкції,

специфікації та правила експлуатації обладнання, вдаючись у деталі, за можливості, перечитувати складні місця [17, с. 114–115]. Тобто майбутній інженер повинен володіти вмінням переглядового, пошукового та вивчаючого читання фахових текстів.

Процес формування ПОЧК передбачає реалізацію *професійної мети* навчання іноземної мови, тому що реалізує здатність майбутніх інженерів розуміти фахові тексти для безпосереднього застосування у своїй професійній діяльності.

Виховна мета полягає у вихованні професійної етики, готовості до міжкультурної фахової комунікації, виховання поваги та зацікавленості своєю професією, відповідальності та самостійності.

Освітня мета зумовлена застосуванням іноземної мови для вдосконалення фахової компетентності здобувачів вищої освіти, поглиблення їхніх знань про майбутню професію, набуття здобувачами знань з їхньої спеціальності, формування стратегій професійно орієнтованого читання, формування в майбутніх інженерів ПОЧК фахових текстів різних жанрів.

Реалізація *розвивальної мети* полягає в удосконаленні пам'яті, мислення, уваги, розумових і пізнавальних здібностей майбутніх інженерів [13]. Підтримуємо думку Н.В. Майер, що розвивальна мета у процесі формування ПОЧК передбачає також мотивацію до читання англійською мовою, навчання стратегій читання, розвиток умінь навчатись самостійно, стимулює інтелектуальну допитливість [10, с. 246].

Отже, нами було розглянуто цілі формування професійно орієнтованої читацької компетентності в майбутніх інженерів.

Для досягнення вищезначених цілей необхідно уточнити зміст навчання, тому що саме зміст забезпечує фахові потреби здобувачів вищої освіти, отже, виступає основним чинником мотивації майбутніх інженерів [10]. У своїй науковій розвідці ми спираємось на науковий доробок С.Ю. Ніколаєвої, яка визначає компоненти змісту у двох аспектах: предметному і процесуальному [13; 14].

До предметного аспекту змісту навчання належать:

- 1) сфери спілкування, комунікативно-мовленнєві ситуації, комунікативні наміри, теми, проблеми і тексти;
- 2) лінгвосоціокультурний матеріал;
- 3) лінгвістичний матеріал (фонетичний, лексичний, граматичний);
- 4) навчальні й комунікативні стратегії [13; 14, с. 100–105].

Проаналізуємо докладніше *перший компонент* предметного аспекту навчання.

У сучасній методиці навчання іноземних мов виділяють чотири сфери спілкування: суспільну, особисту, професійну й освітню [17, с. 32]. Комунікація інженерів відбувається у професійній сфері. Професійна сфера містить усі аспекти, пов'язані з діяльністю і відносинами людей у процесі виконання своїх професійних обов'язків [8, с. 33].

Тематичний комплекс у професійній сфері налічує значну кількість тем. З метою уточнення тематичного комплексу для формування ПОЧК у майбутніх інженерів нами було проаналізовано робочу програму з дисципліни Іноземна мова для інженерії, зміст фахових дисциплін і виокремлено такі теми:

Material types.

Processes and apparatuses in food production engineering.

Instruction and maintenance manual. Specification. Conditions of guarantee. Symbols and personnel qualification.

Identification of the machine. Safety instruction.

Description of the machine and its use. Preservation of the machine.

Unpacking the machine. Handling the machine. Installation of the machine.

Operation procedures. Periodical inspections, cleaning and maintenance of the machine.

Disassembling and disposing of the machine.

Patent structure. International equipment classification and terminology.

Основною одиницею формування ПОЧК є професійний англомовний текст, який О.С. Синькоп визначає як автентичний професійно орієнтований англомовний текст, що є продуктом носія мови та може застосовуватися з метою формування професійно орієнтованих англомовних компетентностей [16, с. 22].

Другий компонент змісту навчання сприяє формуванню лінгвосоціокультурної компетентності, зокрема опануванню мовних і мовленнєвих культурних особливостей наукових і науково-технічних текстів. Погоджуємось з О.С. Малюгою, що вищевказані культурні особливості варто брати до уваги у процесі формування компетентності у продуктивних видах мовленнєвої діяльності [11]. Оскільки читання належить до рецептивних видів мовленнєвої діяльності, формування лінгвосоціокультурної компетентності як окремих компонентів змісту навчання ми виділяти не будемо.

Третій компонент предметного аспекту змісту навчання містить лексичний і граматичний матеріал. До лексичного матеріалу належить фахова лексика, терміни, скорочення, а до граматичного – граматичні структури, найбільш уживані в технічних текстах, пов'язаних зі сферою обладнання харчових виробництв.

Навчальні та комунікативні стратегії є *четвертим компонентом* предметного аспекту змісту навчання. Під стратегіями Р. Оксфорд розуміє техніки та прийоми, які здобувачі освіти свідомо застосовують для вдосконалення розуміння іноземних текстів і полегшення застосування іноземної мови [18, с. 8]. У методиці навчання іноземних мов існує безліч класифікацій стратегій. Так, Т.О. Олійник виділяє дві групи стратегій: навчальні, які розділяє на прямі та непрямі, та комунікативні, або компенсаторні. Прямі стратегії містять мнемічні та когнітивні, а непрямі – соціальні, афективні та метакогнітивні [15, с. 445]. І.П. Задорожна розрізняє навчальні, комунікативні, стратегії застосування іноземної мови в окремому виді мовленнєвої діяльності [7, с. 588]. Оскільки читання є рецептивним видом мовленнєвої діяльності, основними для нашої наукової розвідки є стратегії рецепції, які містять ідентифікацію контексту та фонові знання, які надають можливість робити прогнози щодо організації та змісту інформації, яка має бути сприйнята [17, с. 117]. Ю.В. Дегтярьова вважає стратегії прогнозування та інтерпретації змісту на основі фонових знань основними комунікативними стратегіями читання, необхідними для адекватного сприйняття прочитаної інформації [3, с. 5–6].

Оскільки нами було окреслено компоненти предметного аспекту змісту формування ПОЧК, перейдемо до розгляду компонентів процесуального змісту, який містить знання, навички та вміння.

Перший компонент процесуального аспекту включає вміння в різних видах читання. Уміння переглядового, пошукового й ознайомлювального читання для професійних цілей виділяє Ю.В. Британ [2], екстраполюємо ці вміння до предмета нашої наукової розвідки.

Дослідники розділяють мовленнєві вміння професійно орієнтованого читання на загальні та спеціальні. До загальних умінь читання дослідники відносять розуміння лінгвістичного матеріалу тексту та його змісту [2, с. 185]. До спеціальних умінь – умінь отримувати із професійно орієнтованого тексту необхідну інформацію [11], розрізняти головні та другорядні деталі та визначати вид читання [2]. Найбільш потрібними видами читання для майбутніх фахівців І.В. Корейба вважає пошукове, оглядове й ознайомлювальне читання [8, с. 9]. Оскільки майбутні інженери повинні вміти читати інструкції з експлуатації обладнання іноземною мовою, необхідним також вважаємо вміння вивчаючого читання. Розглянемо ці вміння докладніше.

Уміння *пошукового читання* включають умінь знаходити в тексті потрібну інформацію і абзаци, які відповідають конкретній проблемі [2].

До вмінь *переглядного читання* відносять:

- визначення теми, головної думки тексту, також доцільність подальшого читання даного тексту [4, с. 91];

- розуміння екстралінгвістичної інформації у формі графіків, схем, таблиць, яку містить фаховий текст [2, с. 186].

- Уміння *ознайомлювального читання*:

- визначення головних фактів тексту й ігнорування другорядних [2];

- розуміння основного змісту та ключових деталей [4, с. 91];

- аналіз отриманої інформації [2];

- умінь робити власні висновки [2].

- Уміння *вивчаючого читання*:

- повне й точне розуміння інформації, яка міститься у фаховому тексті [4, с. 92];

- розуміння всіх деталей і фактів, їхнього зв'язку одне з одним [4, с. 92].

Для формування мовленнєвих вмінь ПОЧК у здобувачів необхідно розвивати рецептивні лінгвістичні навички, які належать до мовного компонента процесуального аспекту змісту навчання. Сформованість рецептивних лексичних і граматичних навичок сприяє розвитку вмінь читання у здобувачів вищої освіти [1]. Підтримуємо думку С.В. Лазаренко про те, що точне розуміння фахової лексики та граматичних конструкцій є основною лінгвістичною навичкою здобувачів, потрібною для адекватної інтерпретації текстів [9].

На думку Н.В. Майєр, навчально-стратегічна компетентність є необхідною передумовою формування компетентності з читання здобувачами вищої освіти й організації самостійної навчальної та пізнавальної діяльності майбутнього фахівця [10, с. 243]. Нас насамперед цікавлять стратегії в такому виді мовленнєвої діяльності, як читання. Основними комунікативними стратегіями читання, необхідними для адекватного розуміння тексту, Ю.В. Дегтярьова вважає стратегії прогнозування та інтерпретації його змісту. Формування цієї стратегії можливе за умови наявності в читача фонових знань, відповідних змісту такого тексту [3, с. 5–6]. Важливою стратегією читання О.С. Малюга вважає компенсаторні стратегії, які дозволяють компенсувати нестачу одних знань іншими, наприклад, здогадуватись про значення слова за його граматичним ключем [11, с. 151].

Отже, основними стратегічними вміннями, які потрібно розвивати у здобувачів освіти з метою вдосконалення професійно орієнтованої читацької компетентності, є вміння прогнозувати зміст

тексту за його заголовком, анотацією, екстралінгвістичною інформацією, а також компенсаторні вміння.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, нами було окреслено основні цілі формування ПОЧК: практичну, професійну, виховну, освітню та розвивальну. Провідною є практична мета, яка полягає у формуванні вміння переглядового, пошукового та вивчаючого читання фахових текстів у межах тем, окреслених програмою підготовки майбутніх інженерів. До кожного виду читання було виділено відповідні вміння. Перспективу подальших наукових розвідок убачаємо в розробленні системи вправ з метою формування відповідних умінь і професійно орієнтованої читацької компетентності в майбутніх фахівців інженерної галузі.

Список літератури:

1. Бирюк О.В. Методика формування соціокультурної компетенції майбутніх учителів у навчанні читання англomовних публіцистичних текстів : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2006. 206 с.
2. Британ Ю.В. Зміст професійно орієнтованої читацької компетенції майбутніх викладачів англійської мови. *Вісник Київського національного лінгвістичного університету*. Серія «Педагогіка та психологія». 2011. № 19. С. 183–190.
3. Дегтярьова Ю.В. Методика навчання студентів вищих немовних навчальних закладів читання англійською мовою для ділового спілкування : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ : КНЛУ, 2006. 22 с.
4. Добровольська Н.Д. Формування в майбутніх фахівців з інформаційних технологій англomовної компетентності в читанні та говорінні : дис. ... докт. філос. : 011. Тернопіль : Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка, 2021. 290 с.
5. Драч А.С. Формування читацької компетентності майбутніх учителів іноземних мов засобами навчальних комп'ютерних програм : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2019. 22 с.
6. Задільська Г.М. Формування компетенції читання в майбутніх учителів англійської мови. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького*. Серія «Педагогічні науки». 2022. № 1. С. 84–89.
7. Задорожна І.П. Теоретико-методичні засади організації самостійної роботи майбутніх учителів з оволодіння англomовною комунікативною компетенцією : дис. ... докт. пед. наук : 13.00.02. Київ : КНЛУ, 2012. 770 с.
8. Корейба І.В. Методика навчання професійного читання майбутніх учителів німецької мови з використанням інтернет-ресурсів : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ : КНЛУ, 2011. 25 с.

9. Лазаренко С.В. Методика самостійного оволодіння англomовною лексико-граматичною компетентністю в читанні майбутніми військовими фахівцями з інформаційно-телекомунікаційних технологій : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ : КНЛУ, 2019. 21 с.

10. Майєр Н.В. Формування методичної компетентності в майбутніх викладачів французької мови: теорія і практика : монографія Київ : Київський національний лінгвістичний університет, 2015. 472 с.

11. Малюга О.С. Зміст навчання іноземного професійно орієнтованого читання на заключному етапі вищої школи. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2023. № 10 (269). С. 146–152.

12. Нікіфорчук Ж.В. Формування англomовної професійно орієнтованої компетентності в читанні майбутніх богословів : дис. ... докт. філос. : 011. Тернопіль : Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка, 2023. 298 с.

13. Ніколаєва С.Ю. Цілі навчання іноземних мов і культур. *Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика* : підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / О.Б. Бігич, Н.Ф. Бориско, Г.Е. Борецька ; за заг. ред. С.Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. С. 90–99.

14. Ніколаєва С.Ю. Зміст навчання іноземних мов і культур у середніх навчальних закладах. *Іноземні мови*. 2010. № 3. С. 3–11.

15. Олійник Т.О. Методика формування навчально-стратегічної компетентності. *Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика* : підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / О.Б. Бігич, Н.Ф. Бориско, Г.Е. Борецька ; за заг. ред. С.Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. С. 443–465.

16. Синекон О.С. Теорія і практика диференційованого навчання професійно орієнтованого англomовного спілкування майбутніх фахівців з інформаційних технологій : автореф. дис. ... докт. пед. наук : 011. Київ : КНЛУ, 2023. 48 с.

17. Common European Framework of References. Kyiv : Lenvit, 2003.

18. Oxford R.L. *Language Learning Strategies: What every teacher should know*. Boston : Heinle & Heinle, 1990. 342 p.

19. Sanz A.G., Antonio Martínez Sáez A.M. The design and integration of ESP content in an upper-intermediate online course. *Revista de Lenguas para Fines Específicos*. 2016. № 22.1. P. 31–53. DOI: 10.20420/rlfe.2016.0089.

References:

1. Byriuk, O.V. (2006). *Metodyka formuvannia sotsiokulturnoi kompetentsii maibutnikh vchyteliv u navchanni chytannia anhlomovnykh publitsystychnykh tekstiv* [Methodology of development sociocultural competence for prospective teachers in reading English language journalistic texts]. Candidate's thesis. Kyiv [in Ukrainian].

2. Brytan, Y.V. (2011). Zmist profesiino oriietovanoi chytatskoi kompetentsii maibutnikh vykladachiv anhliiskoi movy [Content of Professionally Oriented Reading Competence to Would be University Teachers of English]. *Bulletin of KNLU. Series "Pedagogy and Psychology".* 19. 183–190 [in Ukrainian].

3. Degtyariova, Y.V. (2006). Metodyka navchannia studentiv vyshchych nemoynykh navchalnykh zakladiv chytannia anhliiskoiu movoiu dla dilovoho spilkuvannia [Methods of Teaching English Reading for Business Purposes to Students of Non-Linguistic Higher Educational Institutions]. *Extended abstract of candidate's thesis.* Kyiv [in Ukrainian].

4. Dobrovolska, N.L. (2021). Formuvannia u maibutnikh fakhivtsiv z informatsiinykh tekhnolohii anhlo-movnoi kompetentnosti v chytanni ta hovorinni [Development of prospective information technology specialists' English competence in reading and speaking]. *Candidate's thesis.* Ternopil: Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University [in Ukrainian].

5. Drach, A.S. (2019). Formuvannia chytatskoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv inozemnykh mov zasobamy navchalnykh kompiuternykh prohram [Formation of reading competence of future teachers of foreign languages by means of educational software]. *Extended abstract of candidate's thesis.* Zaporizhzhia: Zaporizhzhia National University [in Ukrainian].

6. Zadil'ska, H.M. (2022). Formuvannia kompetentsii chytannia u maibutnikh vchyteliv anhliiskoi movy [Reading competence formation of future teachers of the English language]. *Bulletin of Bohdan Khmelnytskyi Cherkasy National University. Series "Pedagogical Sciences".* 1. 84–89 [in Ukrainian].

7. Zadorozhna, I.P. (2012). Teoretyko-metodychni zasady orhanizatsii samostiinoi roboty maibutnikh uchyteliv z ovobodinnia anhlo-movnoi komunikatyvnoi kompetentsiiei [Theoretical and methodical principles for organization independent work for prospective teachers in English language communicative competence development]. Doctor's thesis. Kyiv: KNLU [in Ukrainian].

8. Koreyba, I.V. (2011). Metodyka navchannia profesiinoho chytannia maibutnikh uchyteliv nimetskoi movy z vykorystanniam internet-resursiv [Methodology of teaching professional reading skills to future teachers of German by means of Web resources]. *Extended abstract of candidate's thesis.* Kyiv: KNLU [in Ukrainian].

9. Lazarenko, S.V. (2019). Metodyka samostiinoho ovobodinnia anhlo-movnoi leksyko-hramatychnoi kompetentnistiu u chytanni maibutnomyi viiskovymy fakhivtsiamy z informatsiino-telekomunikatsiinykh tekhnolohii [Methodology for independent mastering of English lexical and grammar competence while reading

by future military experts in the area of information and telecommunication technologies]. *Extended abstract of candidate's thesis.* Kyiv: KNLU [in Ukrainian].

10. Maier, N.V. (2015). Formuvannia metodychnoi kompetentnosti u maibutnikh vykladachiv frantsuzkoi movy: teoriia i praktyka [Development of methodology competence in prospective French teachers]. Monograph. Kyiv [in Ukrainian].

11. Malyuga, O.S. (2013). Zmist navchannia inshomovnoho profesiino oriietovanoho chytannia na zakliuchnomu etapi vyshchoi shkoly [Content of teaching students to read professional oriented foreign language texts at the final stage of higher school.]. *Visnyk LNU im. T. Shevchenka* 10, 146–152 [in Ukrainian].

12. Nikiforchuk, Zh.V. (2023). Formuvannia anhlo-movnoi profesiino oriietovanoi kompetentnosti v chytanni maibutnikh bohoslaviv [Forming of English professionally oriented reading competence of future theologians]. *PhD thesis.* Ternopil: Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University [in Ukrainian].

13. Nikolaieva, S.Y. (2013). Tsili navchannia inozemnykh mov i kultur. [Aims of foreign languages and cultures]. *Metodyka navchannia inozemnykh mov i kultur – Methodology of teaching foreign languages and cultures.* (pp. 90–99) Kyiv: Lenvit [in Ukrainian].

14. Nikolaieva, S.Y. (2010). Zmist navchannia inozemnykh mov i kultur u serednikh navchalnykh zakladakh. [Learning content of foreign languages and cultures at school]. *Foreign languages.* 3, 3–11 [in Ukrainian].

15. Oliinyk, T.O. Metodyka formuvannia navchalno-stratehichnoi kompetentnosti [Methodology of educational and strategic competence formation.] *Metodyka navchannia inozemnykh mov i kultur – Methodology of teaching foreign languages and cultures.* (pp. 44–465) Kyiv: Lenvit [in Ukrainian].

16. Synekop, O.S. (2023). Teoriia i praktyka dyferentsiiovanoho navchannia profesiino oriietovanoho anhlo-movnoho spilkuvannia maibutnikh fakhivtsiv z informatsiinykh tekhnolohii [Theory and practice of differentiated instruction of professionally oriented English-language communication of the prospective information technology professionals]. Doctor's thesis. Kyiv: KNLU [in Ukrainian].

17. Common European Framework of References (2003). Kyiv. Lenvit.

18. Oxford, R.L. (1990). *Language Learning Strategies: What every teacher should know.* Boston: Heinle & Heinle.

19. Sanz, A.G., Antonio Martínez Sáez, A.M. (2016). The design and integration of ESP content in an upper-intermediate online course. *Revista de Lenguas para Fines Específicos*, 22.1, 31–53. DOI: 10.20420/rle.2016.0089.

© Г. А. Бойко, 2025

Оглядова стаття

Надійшла до редакції 20.04.2025

Прийнято до публікації 04.06.2025